

ВПЛИВ ЗАНЯТЬ ФУТБОЛОМ НА ІНТЕГРАЛЬНИЙ РОЗВИТОК ШКОЛЯРІВ СЕРЕДНІХ КЛАСІВ

Козіна Ж.Л., Середа О.

Харківський національний педагогічний університет імені Г.С. Сковороди

Вступ. Гра, яка приваблює і захоплює мільйони болільників, така, що примушує забувати все на світі під час транслювання матчів — це футбол. Ігри на зеленому полі приваблюють як малечу, так і людей досить солідного віку. В теперішній час футбол включено в шкільну програму з фізичного виховання як один з профільюючих видів спорту. Але впровадження футболу в шкільну програму зустрічає певні труднощі, і, в першу чергу, з боків вчителів з інших предметів та керівників шкіл.

Не зважаючи на безсумнівну користь фізичних вправ для дітей, уроки з фізичної культури в загальноосвітніх школах часто зустрічають негативне відношення. Розповсюджена думка, що діти, які займаються спортом, і, особливо, футболом, вчать гірше.

На наш погляд, навпаки, заняття спортом, в тому числі, і футболом, дисциплінує, насичує організм енергією, необхідною для реалізації здібностей дитини. І тому доведення позитивного впливу занять футболом на успішність учнів є своєчасною і актуальною проблемою. Особливо це стосується учнів середніх класів, віку, коли діти обирають рід занять та захоплення.

Мета роботи — науково обґрунтувати позитивний вплив занять футболом на гармонійний фізичний та інтелектуальний розвиток дітей середніх класів.

Завдання роботи:

1. Виявити відсоткове співвідношення, рівень успішності навчання та особливості інтересів учнів середніх класів, які займаються футболом, іншими видами спорту та не займаються спортом зовсім.

2. Розробити заходи позакласної роботи для підвищення інтересу учнів до занять футболом.

3. Виявити вплив занять футболом на успішність з точних та гуманітарних дисциплін учнів середніх класів.

Методи дослідження. Для рішення поставлених задач застосовувалися наступні методи дослідження: аналіз і узагальнення літе-

ратурний даних, метод анкетування, бесіди, педагогічних спостережень, педагогічного тестування, методи математичної статистики.

При проведенні експериментальних досліджень спочатку було проведено анкетування учнів для виявлення успішності навчання та особливості інтересів учнів, які займаються футболом, іншими видами спорту та не займаються спортом зовсім. В анкетуванні брали участь 82 учня шостих класів школи №№ 2. Формуючий експеримент був проведений на базі ЗООШ №2, у шостих класах.

Результати дослідження. Виявлено, що найбільший відсоток від загальної кількості учнів складають ті, що займаються іншими видами спорту зокрема футболу (58, 5%). Велику кількість складають учні, які не займаються ніякими видами спорту (34,10% від загальної кількості учнів). Найменший відсоток був виявлений учнів, які займаються футболом (7,3% від загальної кількості учнів).

Встановлено, що серед учнів, які займаються футболом, зовсім немає тих, хто навчається на першому рівні компетентності (в підсумкових оцінках маються оцінки 1-3 бали за 12-бальною шкалою), 33, 3% складають ті, успішність навчання яких складає 2 рівень компетентності (серед підсумкових оцінок є оцінки в 4-6 бали), і найбільший відсоток складають учні, які навчаються на третьому рівні компетентності (66,7%) (серед підсумкових оцінок немає оцінок нижче 7 балів). Серед учнів, які займаються іншим видами спорту, також зовсім немає тих, хто навчається не першому рівні компетентності. Ті, хто навчається на другому рівні компетентності, складають 37,5%; ті, хто навчаються на третьому рівні компетентності, складають 58,3%, і ті, хто навчаються на найвищому рівні компетентності (4,2%). Серед учнів, які не займаються спортом, найбільша кількість таких, хто вчиться незадовільнено і задовільнено. Це свідчить про те, що заняття спортом, як футболом, так і іншим видами спорту, позитивно впливають на загальний рівень успішності навчання.

Дослідження особливостей інтересів у школярів, які займаються різними видами спорту, показали, що серед тих, хто займається футболом, превалюють інтереси гуманітарного напрямку (66,7%), і 33,3% складають ті, у кого превалюють «чисто» спортивні інтереси.

Серед учнів, які не займаються спортом, превалюють технічні інтереси (50%), але є і такі в кого інтереси не виражені (7,1%). Залучення дітей, які погано навчаються та у яких не виражені інтереси, до секційних занять футболом є перспективним і доцільним, оскільки,

як показало дослідження, цілеспрямоване заняття спортом, в тому числі і футболом, позитивно впливає на розвиток дитини.

Розроблено ряд заходів для підвищення інтересу до футболу, одним з яких було проведення свята з футболу, що сприяло розвитку інтересу школярів до секційних занять футболом, багато з яких надійшли до шкільної секції з футболу.

На основі учнів, які не займалися ніяким видом спорту, і надійшли до секції з футболу після проведення свята, були сформовані контрольна і експериментальна групи, які до проведення експерименту не відрізнялися між собою за показниками успішності навчання та фізичної підготовленості. Протягом формуючого експерименту, який тривав 3 місяці, в експериментальній групі проводились секційні заняття з футболу. Після 3 місяців занять учні знов порівнювалися за показниками фізичної підготовленості та успішності навчання.

Контрольна група складалася із 31 учня, експериментальна — із 34 учнів. До проведення експерименту контрольна і експериментальна групи не відрізнялися за показниками, які аналізувалися.

У результаті проведення в школі практики секційної роботи з футболу вірогідно підвищилася успішність не тільки по фізкультурі, але і по загальноосвітніх предметах, зокрема — по математиці при $p < 0,05$ і малюванню, де вірогідність розходжень виявилася найбільш високою — при $p < 0,001$. У контрольній групі приріст показників виявився недостовірним по всіх тестуємих параметрах, розходження між групами, недостовірні до проведення експерименту, після його проведення виявилися достовірними при $p < 0,01$.

Після проведення експерименту крім підвищення взаємозв'язку між показниками по фізичній підготовці ($r = 0,48 — 0,55$), виявлений позитивний достовірний взаємозв'язок між показниками по фізичній підготовці і малюванню ($r = 0,39 — 0,49$), а взаємозв'язок між показниками по фізичній підготовці і математиці виявилася позитивним, хоча і недостовірним, але вище в порівнянні з даними до проведення експерименту.

Висновок. Отримані дані свідчать про позитивний вплив практики секційної роботи з футболу на фізичний, інтелектуальний і художній розвиток дітей, про можливість комплексного усебічного впливу на процес розвитку дитини шляхом застосування ефективних засобів комплексного розвитку дітей.